

jouw rechten
jouw leven

'T ZITEMZO

INHOUD

Recht op anders zijn	5
Recht op bescherming als vluchteling	8
Recht op bescherming tegen kinderarbeid	10
Recht op een naam, nationaliteit en identiteit.....	12
Recht op gezondheidszorg	17
Recht op informatie	22
Recht op ontspanning en vrije tijd	24
Recht op privacy.....	27
Recht op wonen, voeding en kleding	30
Recht als dader van een misdrijf.....	32
Recht op bescherming tegen geweld	34
Recht op een eigen mening	37
Recht op onderwijs.....	40
Recht op zorg, opvoeding en familie	44
Hier kan je terecht	47

Na WOII, in 1948, keurden de Verenigde Naties (VN) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens goed. Deze Verklaring geldt voor alle mensen op aarde. Dat leidde in 1959 tot de Verklaring van de Rechten van het Kind: een oproep aan alle landen ter wereld om aandacht te hebben voor de rechten van minderjarigen. In 1989 keurde de VN het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind goed, het "Kinderrechtenverdrag".

↓

RECHT ALS DADER VAN EEN MISDRIJF

Als je een misdrijf pleegde of als je daarvan verdacht wordt, heb je recht op een eerlijke en menswaardige behandeling.

“MOGEN ZE ZOMAAR VINGER- AFDRUKKEN NEMEN?”

Leila, 16

“Ik werd betrapt op een winkeldiefstal.

De politie nam me mee en sloot me op in een cel. Ik moest mijn schoenen en juwelen uitdoen. In de cel zaten volwassen vrouwen. Ik voelde mij echt niet op mijn gemak. De politie heeft foto's genomen en

vingerafdrukken gemaakt. Een paar uur later brachten ze me naar het hoofdkantoor van de politie en hielden ze me vast totdat mijn ouders mij kwamen halen. Daar werd ik nog een keer verhoord, dat verliep menselijk en respectvol. Ik kreeg daar ook een 'verklaring van mijn

rechten' mee. Maar waar ze me eerst gestoken hadden, daar in de cel bij 'de vangst van den dag', tussen al die volwassen vrouwen, dat kan toch echt niet? En mogen ze zomaar foto's en vingerafdrukken nemen en wordt deze informatie bewaard? En hoe lang? ...”

WAT ZEGT HET KINDERRECHTENVERDRAG?

Politie mensen of rechters moeten in de manier waarop ze met je omgaan rekening houden met je leeftijd. (art 37 en 40) Je mag ook niet zomaar gestraft worden. Daarvoor moet je echt wel een wet overtreden hebben. Je hebt het recht om je te verdedigen of om je te laten verdedigen. Als je een andere taal spreekt, heb je recht op een tolk.

Geen foltering of onwettige of lange opsluiting

Je mag niet onderworpen worden aan foltering of aan wrede behandeling of bestraffing. Je mag ook niet zonder reden opgesloten worden. Ook de doodstraf of een levenslange gevangenisstraf is verboden. Je mag dus alleen als uiterste maatregel opgesloten worden in een gevangenis.

Opgesloten?

Dan moet je een aangepaste behandeling krijgen. De gevangenisstraf moet zo kort mogelijk zijn en je mag niet samen met volwassenen opgesloten worden. Je hebt ook recht op contact met je familie en op juridische bijstand (een advocaat).

Bovendien moeten er wetten, procedures en straffen zijn, speciaal voor minderjarigen die een misdrijf pleegden. En als minderjarigen toch gestraft worden, moeten ze begeleiding – zoals onderwijs of een beroepsopleiding – en toezicht krijgen.

HOE ZIT DAT BIJ ONS?

In België bestaan er aparte wetten en decreten voor minderjarigen. Het decreet Jeugddelinquentierecht van 2019 bijvoorbeeld. Daarin staat welke maatregelen een rechter kan nemen tegen minderjarigen die een misdrijf pleegden. De wet op de jeugdbescherming zegt dat minderjarigen geen misdrijf kunnen plegen. Maar ze kunnen natuurlijk wel feiten of handelingen doen die als een misdrijf beschouwd worden. Als dat gebeurt komen ze voor de jeugdrechter in plaats van voor de strafrechter zoals volwassenen. De jeugdrechter kan dan een sanctie opleggen. De jeugdrechter heeft hiervoor ook een sociale dienst (consulenten) om een advies te geven over de meest wenselijke sanctie. In uitzonderlijke gevallen – zoals voor moord – kunnen jongeren toch berecht worden zoals volwassenen. Je komt dan in het volwassen strafrechtssysteem terecht en niet meer voor de jeugdrechter.

De Grondwet en de Strafwet beschermen je tegen geweld, dus ook tegen foltering of wrede behandeling en bestraffing. In België bestaat de doodstraf niet meer. En opsluiting van minderjarigen kan volgens de wet en de regels van de jeugdhulp alleen maar als er geen andere hulp mogelijk is of als opsluiting nodig is. Als jongeren opgesloten worden, verblijven ze in instellingen die alleen maar jongeren opvangen, als je tenminste niet naar het volwassen rechtssysteem werd doorverwezen.

WAT MAG JE VERWACHTEN?

- Handboeien? MAG uitzonderlijk enkel in twee situaties waarvoor ook nog specifieke voorwaarden gelden: bij de overbrenging, de uithaling en de bewaking van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit (jeugddelict) gepleegd hebben of daarvan verdacht worden of bij de bewaking van een persoon die het voorwerp uitmaakt van een gerechtelijke vrijheidsbeneming of bestuurlijke arrestatie.
- Fouilleren? MAG
- Vingerafdrukken nemen? MAG
- Identificatiefoto nemen? MAG
- DNA –identificatie? MAG vanaf 16
- Bloedstaal? MAG vanaf 16
- Je rugzak onderzoeken of GSM uitlezen op school door leer- kracht? MAG NIET zonder jouw toestemming. De school mag wel de politie contacteren bij vermoedens van een misdrijf om tot deze controle over te gaan als je geen toestemming geeft.

Wil je meer weten? Bestel de folder 't Zitemzo ... als je dader bent van een misdrijf en 't Zitemzo ... bij de politie

ONTERECHT BEHANDELD?

Word je niet correct behandeld door een consulent of andere hulpverlening van Jongerenwelzijn, neem dan contact op met Opgroeipunt: vul het contactformulier in op <https://www.opgroeien.be/opgroeipunt> of bel 078 170 000

Ben je niet correct behandeld door de politie, dan kan je dit melden bij Comité P: www.comitep.be of neem contact op met de Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat: www.kinderrechten.be

Wil je meer weten over je rechten als dader? www.tzitemzo.be